

αγύριστος

αγύριστος, -η, -ο, επίθ. [α - στερητ. + γυριστός <γυρίζω>, αγύριστος. **1.** (για τόπους) που δεν τον γύρισαν, που δεν τον περιηγήθηκαν: «απ' όλη τη Θεσσαλονίκη έχουμε ακόμη αγύριστη την παλιά πόλη». **2.** το αρσ. ως ουσ. **ο αγύριστος**, (ενν. τόπος) εκεί που, όποιος πάει, δεν μπορεί πια να επιστρέψει, ο Άδης, ο θάνατος και, κατ' επέκταση, ο διάβολος. (Ακολουθούν 13 φρ.)·

- αγύριστα μυαλά ή αγύριστο μυαλό, βλ. λ. μυαλό·

- αγύριστο κεφάλι, βλ. λ. κεφάλι·

- αγύριστο πατσι, βλ. λ. πατσι·

- *άι στον αγύριστο!* βλ. φρ. *να πας στον αγύριστο(!)*·

- *ας πάει στον αγύριστο*, (για πρόσωπα ή πράγματα) έχει πάψει πια να με ενδιαφέρει, αδιαφορώ για την τύχη του: «από τη στιγμή που έπαψε ν' ακούει τις συμβουλές μου, ας πάει στον αγύριστο || αφού δε λειτουργεί άλλο το μηχανήμα, ας πάει στον αγύριστο»·

- *δανεικά κι αγύριστα*, βλ. λ. [δανεικά](#)·

- *δεν άφησε αγύριστο λιθάρι*, βλ. λ. [λιθάρι](#)·

- *έφυγε για τ' αγύριστο ταξίδι*

- *να πας στον αγύριστο!* **α.** είδος κατάρας με την έννοια να φύγεις και να μην ξαναγυρίσεις, να πας στο διάβολο και κατ' επέκταση να πεθάνεις. **β.** δηλώνει και πλήρη αδιαφορία στην απεγνωσμένη ερώτηση κάποιου *τώρα πού θα πάω(;)* · βλ. και φρ. *να πας στ' ανάθεμα*, λ. *ανάθεμα*·

- *πήγαινε στον αγύριστο!* βλ. φρ. *να πας στον αγύριστο(!)*·

- *πήγε στον αγύριστο*, **α.** έκφραση τέλειας αδιαφορίας στην ερώτηση κάποιου *πού πήγε ο τάδε* . **β.** έφυγε και δεν ξαναγύρισε και, κατ' επέκταση, πέθανε, σκοτώθηκε: «έτρεχε σαν τρελός με τ' αυτοκίνητό του και κάποια μέρα πήγε στον αγύριστο». **γ.** έκφραση ανακούφισης για την αναχώρηση από το χώρο μας κάποιου ανεπιθύμητου ή ενοχλητικού προσώπου ύστερα από πολλή ώρα: «ήταν μια ώρα στο γραφείο μου και αερολογούσε, ώσπου, επιτέλους, πήγε στον αγύριστο κι ηρέμησε το κεφάλι μου». **δ.** (για μηχανήματα) έπαψε να λειτουργεί, αχρηστεύτηκε: «αγόρασα ένα αυτοκίνητο σε τιμή ευκαιρίας, αλλά μέσα σε λίγο καιρό πήγε στον αγύριστο». Συνών. *πήγε στ' ανάθεμα / πήγε στα κομμάτια / πήγε στα τσακίδια / πήγε στο διάβολο / πήγε στον εξαποδώ*·

- *στον αγύριστο!* (για πρόσωπα) έχει πάψει πια να με ενδιαφέρει γι' αυτό ας φύγει και να μην ξαναγυρίσει, ας πάει στο διάβολο και, κατ' επέκταση, όταν δίνεται ως κατάρα, ας πεθάνει: «αν δε φιλιώσεις μαζί του, θα φύγει. - Στον αγύριστο!»·

- *τ' αγύριστο ταξίδι*, βλ. λ. [ταξίδι](#)·

- *τον έστειλε στον αγύριστο*, **α.** τον έδιωξε βίαια, τον διαβολόστειλε: «επειδή κάθε τόσο του δημιουργούσε προβλήματα στη δουλειά του, τον έστειλε στον αγύριστο». **β.** τον σκότωσε, τον δολοφόνησε: «δεν τον είδε που πετάχτηκε ξαφνικά μπροστά στ' αυτοκίνητό του και τον έστειλε στον αγύριστο || πήγε κρυφά από πίσω του και με μια μαχαιριά τον έστειλε στον αγύριστο»·